

“ไต่ถามกระทา” คือรายได้ ... ให้เวลาผมด้วย !

ตามหลักกฎหมาย “คำสั่งทางปกครอง” มีผลใช้บังคับกับผู้รับคำสั่งตั้งแต่เมื่อได้รับแจ้งและจะมีผลตราแต่ที่ซึ่งไม่มีการเพิกถอนหรือสิ้นผลลงโดยเงื่อนไขเวลาหรือโดยเหตุอื่น (มาตรา 42 แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2542) และการอุทธรณ์หรือการฟ้องคดีต่อศาลปกครองไม่มีผลเป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่ง (มาตรา 44 วรรคสาม แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 และข้อ 69 วรรคหนึ่ง ของระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2543) จึงเป็นไปได้ว่าในระหว่างนั้นผู้ได้รับคำสั่งอาจได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย จนไม่สามารถเยียวยาแก้ไขให้กลับคืนสู่สภาพเดิมได้ หากต่อมาศาลมีคำพิพากษาว่าคำสั่งนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย

การกำหนดมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวใดๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่คู่กรณี จึงนับเป็นวิธีการหนึ่งที่จะมีผลเป็นการชะลอหรือระงับการบังคับตามผลของคำสั่งทางปกครองไว้เป็นการชั่วคราว ก่อนศาลปกครองจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดี

คดีที่จะนำมาฝากวันนี้เป็นเรื่องของผู้ฟ้องคดีซึ่งมีอาชีพเลี้ยงนกกระทาเพื่อเก็บไข่จำหน่าย ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดี (นายกองค์การบริหารส่วนตำบล) มีคำสั่งให้เลิกประกอบกิจการ เพราะมีผู้ร้องเรียนว่า ได้รับผลกระทบจากกลิ่นมูลนกกระทา แต่ภายหลังจากที่มีการร้องเรียนผู้ฟ้องคดีก็ได้ตั้งนอนใจได้แก้ไขปัญหาก็เกิดขึ้น คงเหลือเพียงแต่การกั้นคอกนกกระทาให้มีคิซิดและการย้ายกองมูลนกกระทาออกไปจากกำแพงที่ติดกับบ้านของผู้ร้องเรียน

แต่ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีเลิกประกอบกิจการ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าวและขอให้ศาลมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษา

การที่ศาลปกครองจะมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองไว้เป็นการชั่วคราวก่อนการพิพากษาคดีต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์สำคัญ 3 ประการ ดังนี้ (มาตรา 66 แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 และข้อ 72 วรรคสาม ของระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2543) (1) คำสั่งทางปกครองที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีนั้นน่าจะไม่ชอบด้วยกฎหมาย (2) การให้คำสั่งทางปกครองดังกล่าวมีผลใช้บังคับต่อไปจะทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงที่ยากแก่การเยียวยาแก้ไขในภายหลัง (3) การทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองนั้นไม่เป็นอุปสรรคแก่การบริหารงานของรัฐหรือแก่บริการสาธารณะ

คดีนี้ศาลปกครองจะมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีเลิกประกอบกิจการ อันมีผลทำให้ผู้ฟ้องคดีสามารถเลี้ยงนกกระทาต่อไปได้หรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงได้รายงานว่าผู้ฟ้องคดีได้ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงบางส่วน ส่วนที่ยังไม่ปฏิบัติก็จะดำเนินการให้แล้วเสร็จและผลการตรวจสอบสภาพคอกนกกระทา ปรากฏว่ามีนกอยู่ในกรงประมาณ 1,200 ตัว และมีกลิ่นมูลนกกระทาตามสภาพคอกเลี้ยงสัตว์ทั่วไป แต่ไม่ถึงกับรุนแรงจึงฟังได้ว่าเหตุเดือดร้อนรำคาญเกี่ยวกับมูลสัตว์จากการเลี้ยงนกกระทายังไม่มีความร้ายแรงถึงขนาดอันจะก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนหรือมีผลกระทบต่อสถานะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของผู้ร้องเรียนและผู้อยู่อาศัยข้างเคียง แต่การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีเลิกประกอบกิจการ โดยแสดงเหตุผลว่าผู้ฟ้องคดียังไม่ดำเนินการแก้ไขเรื่องกลิ่นรบกวนจึงเป็นการออกคำสั่งโดยอ้างเหตุแห่งการออกคำสั่งที่ไม่ตรงกับ

ข้อเท็จจริง และมีได้ระบุเหตุผลข้อกฎหมายในคำสั่งและไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้มีโอกาสดูโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีจึงน่าจะไม่ใช่ข้อด้วยกฎหมาย ประกอบกับการให้คำสั่งมีผลใช้บังคับต่อไป จะทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงที่ยากแก่การเยียวยาแก้ไขในภายหลัง เนื่องจากผู้ฟ้องคดีมีอาชีพเลี้ยงนกกะทาเพื่อเก็บไข่จำหน่ายซึ่งเป็นรายได้ส่วนใหญ่ในการดำรงชีพและความเป็นอยู่ของครอบครัว การมีคำสั่งให้ยกเลิกการประกอบกิจการย่อมมีผลต่อรายได้และความเป็นอยู่ของครอบครัว และเป็นความเสียหายอย่างร้ายแรงที่ศาลไม่อาจจะเยียวยาแก้ไขให้กลับคืนสู่ฐานะเดิมได้ในภายหลัง อีกทั้ง การทุเลาการบังคับตามคำสั่งนั้น ไม่เป็นอุปสรรคแก่การบริหารงานของรัฐหรือแก่บริการสาธารณะเพราะผู้ถูกฟ้องคดีหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจยังมีอำนาจควบคุมดูแลตรวจตรา สอดส่องและกวดขันให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ นโยบายได้ดั้งเดิม และหากมีการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมายเจ้าหน้าที่ย่อมสามารถดำเนินคดีเพื่อบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายได้ การมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งพิพากษาไว้จนกว่าจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นอย่างอื่น จึงมิได้มีผลกระทบต่อการรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายแต่อย่างใด

จึงมีคำสั่งให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีเลิกประกอบกิจการไว้ก่อนจนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลอันเป็นที่สุดหรือมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 130/2554)

คดีนี้เป็นอุทธรณ์ที่ดีครับ สำหรับผู้ที่ประสงค์จะฟ้องคดีต่อศาลปกครองให้เพิกถอนคำสั่งทางปกครอง ที่ตนเห็นว่าไม่ชอบด้วยกฎหมายและอยากจะให้ชะลอการบังคับและระงับการบังคับตามผลของคำสั่งทางปกครองนั้นไว้ เป็นการชั่วคราวก่อนที่จะศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง จะต้องแสดงให้ศาลเห็นอย่างชัดแจ้งว่า ถ้าให้คำสั่งทางปกครองนั้นมีผลบังคับต่อไปจะทำให้เกิดความเสียหายที่ยากแก่การเยียวยาแก้ไขในภายหลังอย่างไร ซึ่งหากศาลเห็นด้วยกับคำขอท่านก็จะมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งไว้ก่อน ดังเช่นคดีนี้ ซึ่งที่สุด ผู้ฟ้องคดีก็มีเวลาที่จะเก็บไข่นกกะทาขายต่อไปได้ระยะหนึ่งครับ !

นายปกครอง